

Prvá medzinárodná konferencia o znečistených územiach v Bratislave

Medzinárodná konferencia pod názvom *Znečistené územia* sa uskutoční v dňoch 16. – 18. júna 2008 po prvýkrát na Slovensku, v Štátnom geologickom ústave Dionýza Štúra v Bratislave. Konferencia je špeciálne zameraná na problematiku riešenia kontaminovaných území u nás a vo svete a za základný cieľ si kladie vytvoriť vhodnú platformu pre stretnutie odborníkov a prezentovanie ich vedeckých a praktických skúseností v danej oblasti.

Organizátori

Konferencia je organizovaná pod záštitou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a Ministerstva životného prostredia Českej republiky, hlavnými organizátormi sú Ekotoxikologické centrum Bratislava, s. r. o., a GEOTest Brno, a. s., spoluorganizátormi sú Slovenská agentúra životného prostredia, Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Výskumný ústav pôdoznanectva o ochrany pôdy, Univerzita Komenského a Organizácia Spojených národov pre priemyselný rozvoj (UNIDO).

Téma konferencie

Konferencia sa bude zaoberať problematikou kontaminovaných území a environmentálnych záťaží, ktoré predstavujú problém nielen pre členské štáty Európskej únie, ale aj pre množstvo ďalších krajín vo svete. Nosnou časťou konferencie bude problematika súčasnej a pripravovanej legislatívy, nových stratégií a programov riešenia problematiky v blízkej budúcnosti.

Program konferencie

Prvý deň konferencie je zameraný na stratégiu a legislatívu riešenia kontaminovaných lokalít na úrovni Európskej únie a jednotlivých členských štátov, na používanie metodiky inventarizácie a hodnotenia rizika, používané spôsoby určovania zodpovednosti za kontamináciu z minulosti a tiež na možnosti financovania kontaminovaných území z národných a medzinárodných zdrojov.

Z prezentácií zástupcov Európskej komisie (DG Environment), Európskej environmentálnej agentúry (EEA) a Spoločného výskumného centra (JRC) sa dozvieme viac o tematickej stratégii EÚ na ochranu pôdy a o podporách environmentálnych politík v Európe so zameraním na kontaminované územia.

Zároveň počas prvého dňa konferencie vystúpia odborníci z viacerých európskych ministerstiev životného prostredia, environmentálnych agentúr a odborných organizácií z Českej republiky, Maďarska, Rakúska, Nemecka, Talianska, aby sa podelili so skúsenosťami v tejto oblasti v ich krajinách. Zástupcovia Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky budú prezentovať aktuálnu situáciu a stratégiu riešenia environmentálnych záťaží na Slovensku. Pre ilustráciu uvádzame, že

Slovenská republika prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR, ktoré je zodpovedné za manažment environmentálnych záťaží, podnikla významné kroky pre systémové riešenie problematiky. Pripravený je návrh zákona o environmentálnych záťažích a vykonávacía vyhláška k tomuto zákonu, do konca roka 2008 bude ukončená systematická identifikácia environmentálnych záťaží Slovenskej republiky. Na schválenie sú pripravené ďalšie projekty, ktoré by mali riešenie problematiky posunúť smerom dopredu, napr. Atlas sanačných metód, Regionálne štúdie dopadov environmentálnych záťaží na životné prostredie, Informačný systém environmentálnych záťaží a iné.

Tieto aktivity významne pomôžu naplniť ciele Investičnej stratégie odstraňovania environmentálnych záťaží, ktorá bola schválená v roku 2005, a zároveň pripraviť základnú východiskovú platformu pre implementáciu smerníc a tematických stratégií Európskej únie. Ide najmä o smernicu EP a Rady č. 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (v súčasnosti už v SR platný zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov), smernice EP a Rady č. 2006/21/ES o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES, rámcovej smernice o vode, smernice EP a Rady č. 2006/118/ES o ochrane podzemných vôd pred znečistením a zhoršením kvality, návrhu rámcovej smernice o ochrane pôdy a ďalších strategických medzinárodných a národných dokumentov, akými sú napr. Tematická stratégia pre ochranu pôd (Thematic Strategy for Soil Protection), Šiesty environmentálny akčný program (Sixth Environmental Action Programme), Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja SR, Environmentálny akčný program SR, Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky III, Programy sociálneho a hospodárskeho rozvoja samosprávnych krajov.

Druhý deň konferencie je zameraný na vedu, výskum a vývoj a na konkrétne prípadové štúdie z oblasti kontaminovaných území v Európe. Za Slovenskú republiku bude napríklad predstavená súčasná situácia kontaminácie okolia Žiaru nad Hronom, odkalisko Poša. Prezentované budú rôzne typy používaných remediálnych metód a technológií a ich využiteľnosť, príp. účinnosť pri odstraňovaní polutantov zo zemín a podzemných vôd, ako aj modelovanie transportných a transformačných procesov kontaminantov v podzemnej vode a horninovom prostredí.

Tretí deň konferencie bude zameraný na problematiku PCB a na predstavenie programu Organizácie Spojených národov pre priemyselný rozvoj (United Nations Industrial Development Organization - UNIDO) pre znečistené územia. Hlavný dôraz v rámci tohto dňa konferencie bude kladený na predstavenie niektorých technológií pre deštrukciu perzistentných organických látok (POPs, vrátane PCB) zo znečistených zemín, prípadne sedimentov.

Osobitná časť tretieho dňa konferencie bude venovaná v súčasnosti na Slovensku jednému z najväčších problémov, a to kontaminácii prostredia PCB, vrátane hodnotenia jeho vplyvov na ľudskú populáciu východného Slovenska.

Posterová sekcia, pozostávajúca z viac ako dvadsiatich prezentácií, bude širokospektrálna, zameraná na rôzne okruhy problémov v danej oblasti, od popisu existujúcich databáz kontaminovaných lokalít vo vybraných krajinách (napr. Česká republika, Turecko, Chorvátsko), zistených monitorovaných kontaminácií v ovzduší, pôde, podzemných vodách, sedimentoch a biote, až po komerčné softvérové produkty slúžiace na hodnotenie dlhodobých vplyvov chemických látok na životné prostredie.

Medzinárodná iniciatíva

Organizátori konferencie sa týmto podujatím formálne pripájajú k iniciatíve Organizácie Spojených národov v New Yorku, ktorá rok 2008 vyhlásila za **Medzinárodný rok planéty Zem**. Je to iniciatíva celosvetovej organizácie Medzinárodnej únie geovied (IUGS). Popri riešení mnohých vedeckých projektov, cieľom tejto iniciatívy je najmä popularizácia geovied a šírenie osvedy medzi ľuďmi, aby sa znížil dopad geologických rizík, akými sú napríklad prírodné katastrofy.

(Pozn. red.: V prílohe na s. 18 až 23 nájdete príspevky, ktoré odznejú na medzinárodnej konferencii *Znečistené územia* v Bratislave v dňoch 16. – 18. júna 2008.)

RNDr. Vlasta Jánová
Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie
a prírodných zdrojov

foto: RNDr. Tomáš Lánczos